

REGIONÁLNÍ POLITIKA A REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Přednáška č. 1

Rozsah předmětu: 2/1

Přednáška: středa 18 00 – 19 50

Cvičení: pondělí 13 00 – 13 50
úterý 18 00 – 18 50

Způsob ukončení předmětu: ZK (písemná forma, příp. ústní dozkoušení)

Počet kreditů: 3 + 2 (ZK)

LITERATURA K PŘEDMĚTU

1. „Povinná“ resp. doporučená:

BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. (2002): Teorie regionálního rozvoje. Nástin, kritika, klasifikace. Karolinum, Praha, 211 s.

SÝKORA, L. (ed.): Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Praha, 201 s. („Černá kniha“)

CIHELKOVÁ, E., JAKŠ, J. a kol. (2004): Evropská integrace – Evropská unie. Vysoká škola ekonomická v Praze, Oeconomica, Praha, 396 s.

ŽÍTEK, V. (2004): Regionální ekonomie a politika (DSO). ESF MU, Brno, 170 s.

2. „Nepovinná“:

- viz dále

Kdo se zabývá regionální politikou v České republice resp. kdo se jí systematicky věnuje a má ji v „kompetenci“?

GEOGRAFICKÁ OBEC – Česká republika

JIŘÍ BLAŽEK

Univerzita Karlova v Praze

Přírodovědecká fakulta

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Seznam literatury:

BLAŽEK, J. (1993): Regionální vývoj a regionální politika: hlavní přístupy v zemích západní Evropy. In: Sýkora, L. (ed.) Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Praha, s. 120 – 146.

BLAŽEK, J. (1995): Současné tendence regionálního vývoje v České republice. Geografické rozhledy, NČGS, roč. 4, č. 5, Praha, s. 134 – 135.

BLAŽEK, J. (1996a): Nové institucionální rámce ekonomiky a regionální rozvoj: velké firmy a sektor progresivních výrobních služeb. In: Hampl, M & kolektiv: Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Praha, s. 303 – 314.

BLAŽEK, J. (1996b): Mezuregionální rozdíly v České republice v transformačním období. Geografie – Sborník České geografické společnosti, roč. 101, č. 4, Praha, s. 265 – 277.

BLAŽEK, J. (1997): The Development of the Regional Structure of the Banking Sector in the Czech Republic and its Implications for Future Regional Development, Acta Universitatis Carolinae - Geographica, Supplementum, p. 265-283.

BLAŽEK, J. (1999a): Regional Development and Regional Policy in Central East European Countries in the Perspective of EU Enlargement, In: Hampl, M. (ed): Geography of Societal Transformation in the Czech Republic, Dept. of Soc. Geography and Regional Development, p. 181-207.

BLAŽEK, J. (1999b): Local and Regional Development and Policy in the Czech republic in the 1990s, In: Hudak, V., Huitfeldt, H., Meegan, E. (eds): Regional Policy Goes East, The East West Institute, Prague, p. 44-65.

BLAŽEK, J. (1999c): (In)consistency and (In)efficiency of the Czech Regional Policy in the 1990s, Acta Universitatis Comenianae – Geographica- Supplementum, II/2, p. 173-185.

BLAŽEK, J. (1999d): Teorie regionálního vývoje: je na obzoru nové paradigma či jde o pohyb v kruhu?, Geografie - Sborník ČGS, roč. 104, č. 3, s. 141-159.

BLAŽEK, J. (2001): Regionální důsledky vstupu České republiky do Evropské unie: pokus o prvotní kvalitativní analýzu. In: Hampl, M. & kol.: Regionální vývoj: Specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Praha, s. 211-225.

BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. (2002): Teorie regionálního rozvoje. Nástin, kritika, klasifikace. Karolinum, Praha, 211 s.

Martin Hampl

Univerzita Karlova v Praze

Přírodovědecká fakulta

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Seznam literatury:

HAMPL, M., GARDAVSKÝ, V., KÜHNEL, K. (1987): Regionální struktura a vývoj systému osídlení ČR. Univerzita Karlova, Praha, 255 s.

HAMPL, M. (1996): Regionální rozdíly a proces transformace. In: Pavlík, Z. (ed.): práva o lidském rozvoji – Česká republika 1996. Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Praha, s. 67-74.

HAMPL, M. & kolektiv (1996): Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice. Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Praha, 395 s.

HAMPL, M. & kol. (2001): Regionální vývoj: Specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Praha, 328 s.

Další autoři:

PETR DOSTÁL

Univerzita Karlova v Praze
Přírodovědecká fakulta
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

PETR RUMPEL

Ostravská univerzita
Přírodovědecká fakulta
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

PETR ŠINDLER

Ostravská univerzita
Přírodovědecká fakulta
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

STANISLAV ŘEHÁK

Masarykova univerzita v Brně
Přírodovědecká fakulta
Ústav Geografie

ANTONÍN VAISHAR

Ústav Geoniky AV ČR
Brno

... a v podstatě všichni sociální a regionální geografové

GEOGRAFICKÁ OBEC – Slovensko

PAVOL KOREC

Univerzita Komenského v Bratislave
Přírodovědecká fakulta
Katedra humánnej geografie a demogeografie

Seznam literatury:

KOREC, P., LAUKO, V., TOLMÁČI, L., ZUBRICKÝ, G. (1997): Kraje a okresy Slovenska. Bratislava, 392 s.

SMATANOVÁ, E., KOREC, P. (2000): Hodnotenie novej geoeconomickej polohy regiónu Bratislavy. *Miscelanea Geographica*, 7, Západočeská univerzita, Plzeň, s. 128-141.

KOREC, P. (2005): Regionálny rozvoj Slovenska v rokoch 1989 – 2004 (identifikácia menej rozvinutých regiónov). *Geografika*, Bratislava, 228 s.

VILIAM LAUKO

Univerzita Komenského v Bratislave

Prírodovedecká fakulta

Katedra regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny

Seznam literatury:

BAŠOVSKÝ, O., LAUKO, V. (1990): Úvod do regionálnej geografie. Bratislava, 118 s.

LAUKO, V. (2002): K otázke vplyvu prírodných podmienok na regionálne disparity. *Geografické informácie*, 7, Univerzita Konstantína Filozofa v Nitre, Garmond, Nitra, s. 127-132.

TIBOR BLAŽÍK

Univerzita Komenského v Bratislave

Prírodovedecká fakulta

Katedra regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny

Seznam literatury:

BLAŽÍK, T. (2000): Slovensko – perspektívy začlenenia do EÚ. *Geographical Studies*, 7, Constantine the Philosopher University Nitra, p. 56-62.

BLAŽÍK, T. (2001): Predpoklady vstupu Slovenska do Európskej únie. In: *Geografické aspekty stredoevropského priestoru. Predpoklady vstupu ČR a SR do Európskej únie*. Pedagogická fakulta, MU, Brno, s. 16-21.

... a v podstatě všichni sociální a regionální geografové

EKONOMICKÁ OBEC

KAREL SKOKAN

VŠB-TU Ostrava

Fakulta Ekonomická

- inováce a klastry v regionálním rozvoji, regionální a inovační politika a rozvoj

Seznam literatury:

SKOKAN, K., KONEČNÝ, M., ZAMARSKÝ, V. (2001): Inovační centra. VŠB TU Ostrava, 254 s.

SKOKAN, K. (2004): Konkurenceschopnost, inováce a klastry v regionálním rozvoji. Repronis, Ostrava, 160 s.

RENÉ WOKOUN

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta národohospodářská

Katedra veřejné správy a regionálního rozvoje

- **strategické dokumenty a metodika jejich tvorby**

Seznam literatury:

WOKOUN, R., a kol. (1998): Regionální politika a rozvoj v České republice. MMR ČR, Praha.

WOKOUN, R. (1999a): Strukturální fondy jako hlavní nástroj regionální politiky EU. Praha, MMR ČR.

WOKOUN, R. (1999b): Národní rozvojový plán: sektorové a regionální priority. Veřejná správa 99, roč. 10, č. 36, s. 6–8.

JÍLKOVÁ, J., WOKOUN, R. (2004): Životní prostředí a regionální politika. In: *Životní prostředí České republiky – stav a perspektiva*. Česká společnost pro životní prostředí, Praha, s. 26–29.

KOUŘILOVÁ, J., WOKOUN, R. (2004): Budoucnost politiky a soudržnosti. In: *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň, s. 137–147.

WOKOUN, R. (2004a): Metodologie regionálního rozvoje. In: *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň, 2004, s. 174–182.

WOKOUN, R. (2004b): Regionální struktura České republiky. In: *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň, 2004, s. 74–87.

WOKOUN, R. (2004c): Regionální a strukturální politika Evropské unie" obecná východiska, implementace a monitorování. *Oeconomica*, Praha, 2004. 78 s.

Milan Víturka

Masarykova univerzita v Brně

Ekonomicko – správní fakulta

Katedra regionální ekonomie a správy

- podnikatelské prostředí, zahraniční investice, pracovní trhy

Seznam literatury:

VITURKA, M. (1995): Základní faktory diferenciacie regionálních pracovních trhů v ČR. In: *Území v procesu změn*. CEFRES, Praha, 12 s.

VITURKA, M. (1996): Základní faktory vývojové diferenciacie regionálních pracovních trhů v České republice. In: *Sborník prací ESF MU*, Brno, s. 92-111.

VITURKA, M. (1997): Základní trendy a souvislosti regionálního rozvoje ČR. In: *Aktuálne problémy regionálního rozvoja*. IROMAR, Banská Bystrica, s. 140-145.

VITURKA, M. (1999): Regionální diferenciace investiční atraktivity vybraných měst ČR - zpracovatelský průmysl. In I. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Ekonomicko-správní fakulta, Masarykova univerzita, Brno, s. 69-81.

VITURKA, M. (2000): Globalizovaný koncept regionálního rozvoje České republiky. In: Geografické štúdie. Fakulta prírodných vied UMB, Banská Bystrica, s. 74-80.

VITURKA, M. (2001): Teoreticko-metodologická východiska koncepcie regionálního rozvoje České republiky v podmínkách globální ekonomiky. In: Česká ekonomika na přelomu tisíciletí. ESF MU, Brno, s. 566-576.

VITURKA, M. (2002): Konkurenční postavení krajů ČR v prostorovém kontextu EU. In: Regionální politika kandidátských zemí před vstupem do Evropské unie. EF VŠB-TU, Ostrava, s. 221-227.

VITURKA, M., TOUŠEK, V. (2001): Kvalita podnikatelského prostředí jako faktor efektivity regionálního rozvoje (aplikace na příkladě Brněnského kraje - projekt Interprise/Ecos-Ouverture. In: Případová studie k problémům regionálního rozvoje ČR. Vydavatelství MU, Brno, s. 45-70.

JAROSLAV MARYÁŠ

Masarykova univerzita v Brně

Ekonomicko – správní fakulta

Katedra regionální ekonomie a správy

- podnikatelské prostředí (fyzické osoby), Evropská unie

VLADIMÍR ŽÍTEK

Masarykova univerzita v Brně

Ekonomicko – správní fakulta

Katedra regionální ekonomie a správy

- regionální ekonomie a regionální politika

.... a mnoho dalších

Řada konferencí resp. sborníků z konferencí či periodik zabývajících se regionální politikou a regionálním rozvojem.

GEOGRAFICKÁ A EKONOMICKÁ OBEC – SVĚT

- těžko vybrat „typického“ zástupce, jsou jich desítky, řada teorií regionálního rozvoje...
- ze známějších geografů či ekonomů snad: F. Perroux, G. Myrdal, D. Harvey, T. Hägerstrand, A. Giddens, D. Massey, M. Storper...
- více později

REGIONÁLNÍ POLITIKA A REGIONÁLNÍ ROZVOJ V RÁMCI INSTITUCÍ A ORGANIZACÍ

- 1. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR**
 - garant rozvojových strategií na národní a regionální úrovni (Strategie regionálního rozvoje ČR, NRP, SROP...)
 - programy na podporu rozvoje regionů
 - implementace Strukturálních fondů EU
- 2. Ministerstvo vnitra ČR**
 - časopis „Veřejná správa“
 - reforma veřejné správy
- 3. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR**
 - plošné i regionální programy na podporu rozvoje regionů
- 4. Kraje resp. krajské úřady**
 - garant rozvojových strategií na regionální úrovni (Program rozvoje kraje, Strategie rozvoje cestovního ruchu...)
- 5. Dobrovolné svazky obcí (mikroregiony)**
 - mezičlánek regionální a místní samosprávy
- 6. Města/obce**
 - municipální i regionální politika

Zásadní legislativa:

- zákon č. 248/2000 Sb. „O podpoře regionálního rozvoje“
- zákon č. 128/2000 Sb. „O obcích (obecní zřízení)“
- zákon č. 129/2000 Sb. „O krajích (krajské zřízení)“
- zákon č. 114/2003 Sb. o provádění referenda o přistoupení České republiky k Evropské unii a o změně některých zákonů (zákon o provádění referenda)

Usnesení vlády ČR č.....

OBSAH PŘEDMĚTU (OSNOVA)

- 1. model (více teorie, méně „praktických“ vstupů)**
- 2. model (méně teorie, více „praktických“ vstupů)**

Každopádně, pravděpodobně:

- vymezení základních pojmů, terminologie (postupně v průběhu přednášek)
- základní a zásadní společenské a ekonomické teorie a teorie regionálního rozvoje
- historie regionální politiky ve světě a u nás
- regionální politika v ČR na národní, regionální a lokální/místní úrovni, strategické dokumenty, legislativa, podporované regiony
- základy regionálního/správního zřízení v ČR a na Slovensku

- regionální politika EU, strategické dokumenty, legislativa
- základy regionální politiky a veřejné správy jednotlivých států Evropy
- přeshraniční spolupráce (euroregiony)
- regionální a strategické plánování
- inovace v regionálním rozvoji

.....